

Enciklopedija druge svetovne vojne 1939—1945. Ljubljana : Borec, 1982. 522 strani.

Založba Borec je izdala Enciklopedijo druge svetovne vojne. To je prevod enciklopedije, ki je izšla v Belgiji leta 1977 pri založbi Casterman z naslovom *Encyclopédie de la Guerre 1939—1945*. Za to delo se je založba odločila (kot pišeta urednika slovenske izdaje dr. Tone Ferenc in dr. Milan Ževart), ker je v primerjavi s podobnimi deli, ki so na voljo, vendarle manj enostranska kot nekatera druga dela. Prav tako velja, da med kar številnimi publikacijami o drugi svetovni vojni, ki se pojavljajo na knjižnem trgu, sodi ta enciklopedija med tehtnejše sestavke. Pri njeni pripravi je sodelovala vrsta priznanih zahodnoevropskih zgodovinarjev in tudi eden jugoslovanski, sedaj že pokojni univ. prof. dr. Jovan Marjanović iz Beograda. Vsebuje vrsto dobrih prispevkov in informacij o drugi svetovni vojni, ima ustrezen obseg in je primerna za širši krog bralcev.

Upoštevač to dobre strani izvirnika pa je založba sodila, da je treba delo za slovenske bralce kolikor mogoče izboljšati in v marsičem tudi dopolniti. To delo je zaupala dvema znanima strokovnjakoma: dr. Tonetu Ferencu in dr. Milanu Ževartu, ki sta popravila nekatere slabosti izvirnika (npr. ponekod vsebinsko in stilno neustrezno podajanje snovi za enciklopedijo; nesorazmerja pri izbiri oseb, ki so dobile svoj prispevek v enciklopediji; nekatere označbe, trditve in razlage, s katerimi se uredniški odbor ni mogel strinjati; nekatere enostranske osvetlitve itd.).

Uredniški odbor slovenske izdaje je te in podobne pomanjkljivosti, pristranosti in tudi netočnosti odpravil z dodajanjem in črtanjem, z delnim spreminjanjem, popravki in tudi bistvenimi dopolnitvami pri nekaterih prispevkih. Nekaj gesel je bilo na novo napisanih, nekaj gesel, ki jih v izvirniku ni bilo, je uredniški odbor vključil v slovensko izdajo. Vmes je tudi nekaj prispevkov, pri katerih je uredniški odbor s svojim posegom bistveno spremenil smisel (npr. v izvirniku je trditev, da je bil razvoj odporniških gibanj povsod enak; uredniški odbor je za slovensko izdajo zapisal, da razvoj odporniških gibanj ni bil povsod enak). Predvsem pa sta oba urednika dodala celo vrsto gesel, s katerimi je prikazan naš narodnoosvobodilni boj in njegove najpomembnejše osebnosti. Slovenska izdaja Enciklopedije druge svetovne vojne je torej dopolnjena in popravljena.

Vsebinsko je knjiga drugače zasnovana kot podobna enciklopedična dela. Najprej je uvod k slovenski izdaji, sledi obsežen, praktičen kronološki pregled dogodkov iz druge svetovne vojne, za tem pa splošen uvod z izčrpnno analizo dejavnikov, ki so med dvema vojnama pripeljali do konfliktne situacije in izbruha vojne. Temu sledi osrednji del, leksikon, ki se začne z geslom **ABC, načrti**, konča pa z **Žukov, Georgij Konstantinovič**. Posebno obsežnih gesel, ki imajo na primer naslove **Cerkve in tretji rajh**, **Bitka za Anglijo**, **Črna borza** ali **Kolaboracija**, je 150, poleg njih pa še okoli 1100 manjših. Gesla so zasnovana tako, da v sintetičnem, strnjemem, celovitem toku zaokroženo obravnavajo vse vidike vojnega časa, ne samo z vojaškega stališča, ampak tudi s političnega, gospodarskega, kulturnega, družbenega, ideološkega in še katerega. Sestavki pod skrbno izbranimi gesli so zelo bogati in obsegajo v glavnem vse, kar lahko zahteven bralec pričakuje od takega dela.

Za leksikalnim delom je v knjigi objavljen še sklep, ki obravnava neposredne in poznejše posledice vojne, sledi pa stvarno kazalo osebnih imen in pregled stvarnih gesel. V veliko pomoč so bralec tudi številni zemljevidi in razpredelnice.

Knjiga, ki ima 522 strani velikega formata, predstavlja dragocen in nepogrešljiv priročnik. Delo je prevedel France Suštaršič, zemljevide je narisal Brane Sotošek, opremil pa Matjaž Vipotnik.

Jože Ciperle